

Доступ до інформації як основа ефективної адвокації: засади та інструменти отримання інформації від органів місцевого самоврядування та державної влади

Вікторія ПОГОРЄЛОВА
05 березня 2024р.

Освітня кампанія для організацій громадянського суспільства з партисипації

Спеціальна короткострокова програма підвищення кваліфікації «Основи формування інституційної спроможності організацій громадянського суспільства для успішної партисипації на місцевому рівні»

**Спеціальна короткострокова програма підвищення кваліфікації
«Форми та інструменти адвокації спільних інтересів перед органами влади»**

Тема 1. Повноваження органів місцевого самоврядування та державної влади

Тема 2. Законодавчі засади та форми участі громадян у вирішенні питань місцевого значення

Тема 3. Доступ до інформації як основа ефективної адвокації

Тема 4. Поняття, цілі, стратегія і тактика адвокації

Тема 5. Нормативно-правові акти місцевого самоврядування

Тема 6. Місцевий бюджет і місцеві програми

Спеціальна короткострокова програма підвищення кваліфікації
«Соціальні технології успішної реалізації громадських ініціатив»

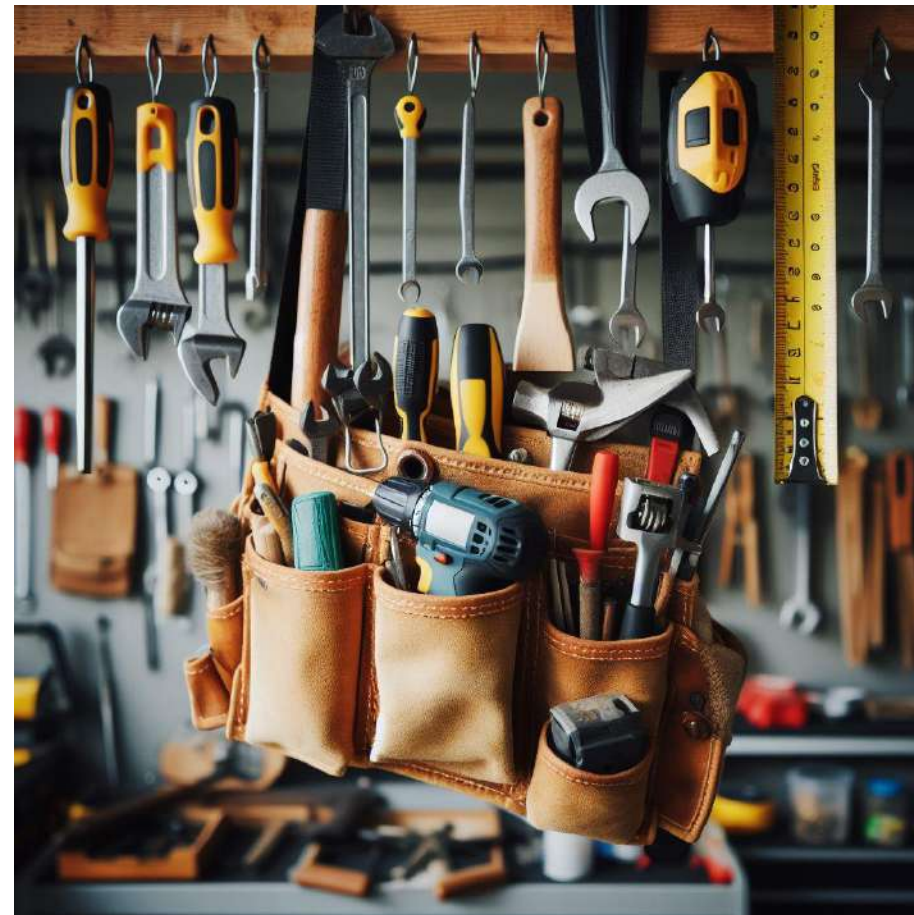
Програма

- Домашнє завдання.
- Законодавство про доступ до публічної інформації та відкриті дані.
- Порядок доступу до публічної інформації.
- Джерела та інструменти пошуку державних і недержавних відкритих даних.
- Креативний підхід: звернення громадян, адвокатський запит, депутатські звернення і запит.
- Обговорення пройденого матеріалу, дискусія.

Домашнє завдання: форми партисипації у вашій громаді

- Місцевий референдум
- Загальні збори громадян
- Місцеві ініціативи
- Громадські слухання
- Органи самоорганізації населення
- Відкликання депутата за народною ініціативою (а насправді - партій)
- Звіт депутата перед виборцями та зустрічі з ними
- Доручення виборців (під час звітів та зустрічей, у межах повноважень ради та її органів)
- Звернення громадян
- Доступ до публічної інформації
- Оприлюднення проектів регуляторних актів з метою одержання зауважень і пропозицій
- Відкриті обговорення за участі представників громадськості питань, пов'язаних з регуляторною діяльністю
- Консультації з громадськістю
- Громадські ради
- Залучення ЗМІ
- Громадський «бюджет участі»
- Громадські інспектори
- Адміністративні комісії
- Об'єкти благоустрою під «опікою» ОГС

Ціль визначає інструмент

Законодавство про доступ до публічної інформації та відкриті дані

Стаття 10 **Європейської конвенції з прав людини** передбачає право кожного на свободу вираження поглядів. Це право включає:

- свободу дотримуватися своїх поглядів,
- одержувати і передавати інформацію та ідеї без втручання органів державної влади і незалежно від кордонів.

Право на доступ до інформації - гарантоване статтею 34 Конституції України, а саме:

- право кожного на свободу думки і слова,
- на вільне вираження своїх поглядів і переконань;
- право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб на свій вибір.

- [Закон «Про доступ до публічної інформації»](#) був ухвалений в Україні у 2011 році, і [за інформацією](#) авторитетної організації Centre for Law and Democracy та Access Info (CEDEM) тривалий час входив у десятку найкращих законів з доступу в світі.
- [Метою](#) Закону України «Про доступ до публічної інформації» є забезпечення прозорості та відкритості суб'єктів владних повноважень і створення механізмів реалізації права кожного на доступ до публічної інформації.
- З 2019 року центральним органом відповідальним за розвиток сфери відкритих даних в Україні є [Мінцифри](#). Міністерство забезпечує:
 - функціонування [Єдиного державного веб-порталу відкритих даних](#),
 - здійснює моніторинг оприлюднення наборів,
 - розробляє галузеві нормативно-правові акти.

Нормативно-правова база

- Конституція України
- Закон України «Про інформацію»
- Закон України «Про доступ до публічної інформації»
- Закон України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації»
- Закон України «Про захист персональних даних»
- Указ Президента України від 5 травня 2011 р. № 547 «Питання забезпечення органами виконавчої влади доступу до публічної інформації»
- Постанова Кабінету Міністрів України від 25 травня 2011 р. № 583 «Питання виконання Закону України «Про доступ до публічної інформації» в Секретаріаті Кабінету Міністрів України, центральних та місцевих органах виконавчої влади»

Окремі закони можуть регламентувати оприлюднення публічної інформації у різних сферах діяльності органів влади, наприклад,

- [Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 № 1700-VII,](#)
- [Закон України «Про відкритість використання публічних коштів» від 11.02.2015 № 183-VIII,](#)
- [Закон України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 № 922-VIII,](#)
- [Закон України «Про приватизацію державного і комунального майна» від 18.01.2018 № 2269-VIII,](#)
- [Закон України «Про оренду державного та комунального майна» від 03.10.2019 № 157-IX.](#)

Внутрішня нормативно-правова база розпорядника інформації

Формує необхідне правове, організаційне, кадрове та ресурсне забезпечення для сталого оприлюднення відкритих даних і може включати такі компоненти:

- **Розпорядчий документ розпорядника інформації про визначення відповідальної особи (осіб) за оприлюднення наборів даних;**
- **Посадові обов'язки відповідальних осіб щодо оприлюднення наборів даних;**
- **Положення (порядок) про набори даних розпорядника інформації, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, включно з переліком наборів даних;**
- **План дій із реалізації політики відкритих даних (для органів місцевого самоврядування).**

- **Право на інформацію.** Кожен має право на інформацію, що передбачає можливість вільного одержання, використання, поширення, зберігання та захисту інформації, необхідної для реалізації своїх прав, свобод і законних інтересів.
- **Публічна інформація** – це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації.

Право на доступ до інформації

- **Закон гарантує кожному доступ до публічної інформації.** Будь-який громадянин має право отримати потрібну йому інформацію, зробивши запит у зручній для нього формі — письмовій, усній, електронній, телефоном.
- **Головне — знати, до кого саме звертатись** по ті дані, які вам потрібні. Для того, щоб краще зорієнтуватись в повноваженнях рекомендуємо звернутись до теми [«Повноваження органів місцевого самоврядування та державної влади»](#)

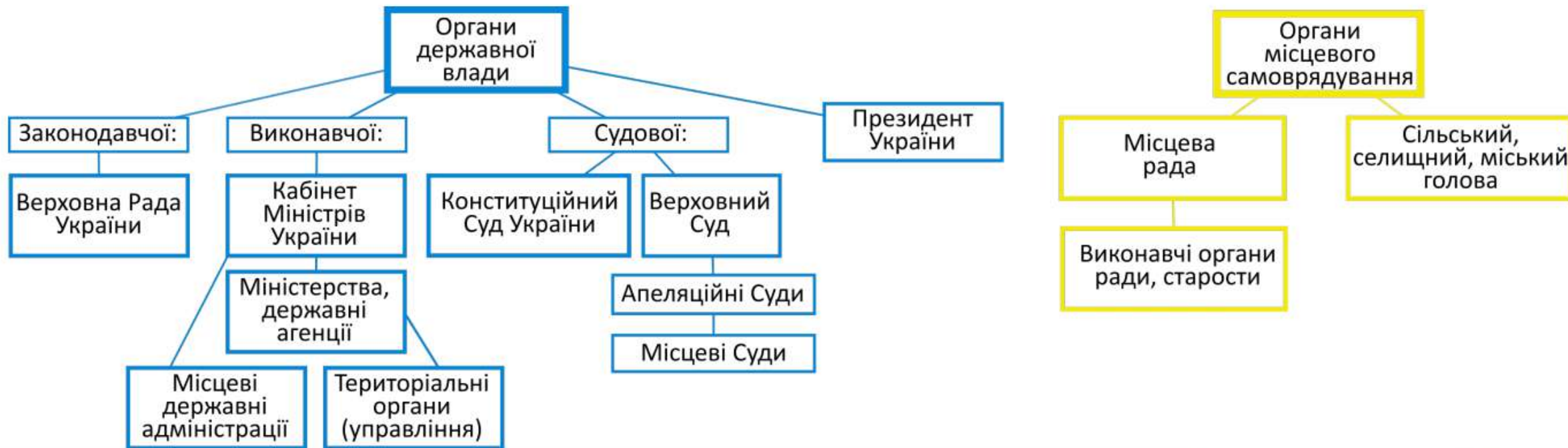
Розпорядники інформації

ДЕРЖАВНІ ОРГАНИ

ОРГАНИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

ІНШІ

Згідно з [пунктом 3 статті 22](#) Закону України «Про доступ до публічної інформації» розпорядник інформації, який не володіє запитуваною інформацією, але якому за статусом або характером діяльності відомо або має бути відомо, хто нею володіє, **зобов'язаний направити цей запит належному розпоряднику** з одночасним повідомленням про це запитувача.

Інші розпорядники інформації

Інших розпорядників інформації можна поділити на три основні групи:

- Розпорядники інформації про **бюджетні кошти** — юридичні особи, які фінансуються з державного або місцевого бюджету;
- Юридичні особи, які виконують **делеговані владні повноваження**, надаючи державні послуги (школи та інші заклади освіти, лікарні тощо).
- **Природні монополісти та інші організації/компанії**, які домінують на ринку чи мають спеціальні, виключні права, є розпорядниками інформації про ціни на товари та послуги, а також їхнє постачання. Повний список монополістів є у [Зведеному переліку природних монополій](#)

Плата за надання інформації

- Інформація на запит надається **безкоштовно**.
- Запитувач зобов'язаний **відшкодувати фактичні витрати** на копіювання та друк, якщо задоволення запиту на інформацію передбачає виготовлення копій документів обсягом **більш як 10 сторінок**.
- Відповідно до пункту 3 частини першої [статті 22](#) Закону України «Про доступ до публічної інформації» розпорядник інформації має право відмовити в задоволенні запиту у випадку, коли особа, яка подала запит на інформацію, **не оплатила** передбачені [статтею 21](#) цього закону фактичні витрати, пов'язані з копіюванням або друком.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ІНСТИТУТ
МІСЦЕВОГО
РОЗВИТКУ

Порядок доступу до публічної інформації

Презумпція відкритості публічної інформації

- Закон України «Про доступ до публічної інформації» передбачає, що публічна інформація є відкритою, крім випадків, установлених законом. На практиці це означає, що насамперед діє презумпція, відповідно до якої **вся публічна інформація вважається не секретною (відкритою), якщо інше не встановлено законом.**
- В основі такої презумпції відкритості публічної інформації лежить **принцип прозорості та відкритості діяльності суб'єктів владних повноважень.**
- Цей принцип **похідний від конституційного принципу народовладдя**, відповідно до якого носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ. Відповідно до [статті 5](#) Конституції України саме народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування.

Гарантії доступу до публічної інформації (1)

Право на доступ до інформації забезпечується:

- покладанням на розпорядників інформації **обов'язку надавати та оприлюднювати інформацію**, крім випадків, передбачених законом;
- обов'язком розпорядників інформації **визначати спеціальні структурні підрозділи або посадових осіб**, які організовують у встановленому порядку доступ до публічної інформації, якою вони володіють;
- максимальним **спрощенням процедури** подання запиту та отримання інформації

Закон України «Про доступ до публічної інформації», [стаття 3](#)

Гарантії доступу до публічної інформації (2)

Право на доступ до інформації забезпечується:

- доступом до засідань колегіальних суб'єктів владних повноважень, крім випадків, передбачених законодавством;
- здійсненням парламентського, громадського та державного **контролю за дотриманням прав на доступ до публічної інформації**;
- юридичною **відповідальністю за порушення законодавства про доступ до публічної інформації**.

Закон України «Про доступ до публічної інформації» [стаття 3](#)

Запитувачі публічної інформації

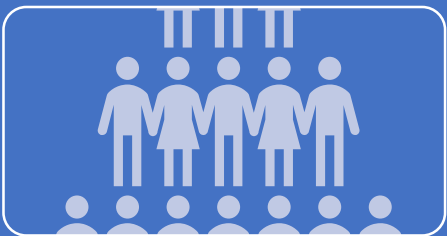

Фізичні особи

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
авний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських

Юридичні особи

Об'єднання громадян без статусу
юридичної особи

Відкритість інформації

- Будь-яка інформація є відкритою, крім тієї, що віднесена законом до інформації з обмеженим доступом.
- Основними ознаками відкритої інформації є те, що доступ до неї надається будь-яким зацікавленим особам, а будь-яке обмеження права на одержання відкритої інформації забороняється.
- Згідно з [частиною 7 статті 6](#) Закону **обмеженню доступу підлягає інформація, а не документ**.
- Якщо документ містить інформацію з обмеженим доступом, для ознайомлення надається інформація, доступ до якої необмежений.

Інформація з обмеженим доступом

Закон України «Про доступ до публічної інформації» визначає, що інформацією з обмеженим доступом є:

- конфіденційна інформація ([стаття 7](#));
 - таємна інформація ([стаття 9](#));
 - службова інформація ([стаття 8](#)).
- **Конфіденційна інформація**— це інформація про фізичну особу, а також інформація, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою, крім суб'єктів владних повноважень.

Законом забороняється обмежувати доступ шляхом віднесення до конфіденційної такої інформації:

- щодо **використання бюджетних коштів** юридичними особами, що фінансуються з державного, місцевих бюджетів, бюджету Автономної Республіки Крим;
- пов'язаної з **виконанням особами делегованих повноважень** суб'єктів владних повноважень згідно із законом чи договором, серед яких **надання освітніх, оздоровчих, соціальних або інших державних послуг**;
- щодо умов постачання суб'єктами господарювання, які займають домінуюче становище на ринку або наділені спеціальними чи виключними правами, або є природними монополіями, товарів, послуг та цін на них;
- якою володіють суб'єкти господарювання і яка становить суспільний інтерес (**суспільно необхідна інформація**), зокрема, інформація про стан довкілля; якість харчових продуктів і предметів побуту;
- **аварії, катастрофи, небезпечні природні явища** та інші надзвичайні події, що сталися або можуть статися і загрожують здоров'ю та безпеці громадян

Відповідальність

за порушення вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації»

- Стаття 14 Закону України «Про доступ до публічної інформації» передбачає, що розпорядники інформації **зобов'язані мати спеціальні структурні підрозділи або призначати відповідальних осіб** для забезпечення доступу запитувачів до інформації та оприлюднення інформації.
- **Адміністративна відповідальність** згідно з чинним законодавством України покладається **на фізичну особу**, тому щодо вчинення адміністративного правопорушення **протокол складається на посадову особу**, до обов'язків якої належить здійснення певної дії щодо забезпечення доступу до інформації (наприклад, оприлюднення інформації, прийом та реєстрація запитів, направлення відповідей).
- Зазвичай у розпорядника інформації на кожному етапі розгляду запиту на інформацію відповідальність несе окрема особа, відповідальна за доступ, або керівник структурного підрозділу з доступу до інформації.

Адміністративна відповідальність (1)

Частиною другою статті 212-3 «Порушення права на інформацію та права на звернення» Кодексу України про адміністративні правопорушення передбачена відповідальність за такі порушення Закону України «Про доступ до публічної інформації»:

- необґрунтоване віднесення інформації до інформації з обмеженим доступом,
- ненадання відповіді на запит на інформацію,
- ненадання інформації,
- неправомірна відмова в наданні інформації,
- несвоєчасне надання інформації,
- неповне надання інформації,
- надання недостовірної інформації.

Адміністративна відповідальність (2)

Окремим складом адміністративного правопорушення є неоприлюднення інформації, обов'язкове оприлюднення якої передбачено законами України

- [«Про доступ до публічної інформації»](#)
- [«Про оцінку впливу на довкілля»](#),
- [«Про особливості доступу до інформації у сферах постачання електричної енергії, природного газу, теплопостачання, централізованого постачання гарячої води, централізованого питного водопостачання та водовідведення»](#)
- [«Про доступ до архівів репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму 1917-1991 років»](#),
- [«Про відкритість використання публічних коштів»](#)
- [«Про запобігання корупції»](#).

Відповідальність за неоприлюднення інформації передбачена [частиною першою статті 212-3](#) Кодексу України про адміністративні правопорушення (КУпАП).

Оскарження порушення права на доступ до інформації

Порушення права на доступ до публічної інформації можна оскаржити:

- Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини;
- керівнику розпорядника або до вищого органу управління;
- у суді.

Обмеження, пов'язані з дією в державі правового режиму воєнного стану

- Закон України «Про правовий режим воєнного стану» **не передбачає** прямої можливості встановлювати будь-які заборони чи обмеження щодо розгляду запитів на інформацію.
- Проте, частиною 10 статті 9 цього закону визначено, що у період дії воєнного стану на акти органів місцевого самоврядування, військово-цивільних адміністрацій та військових адміністрацій, а також їх посадових осіб не поширюються вимоги пункту третього частини першої (у частині оприлюднення проектів актів) та частини четвертої статті 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації», а також вимоги Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» та Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

9 січня 2024 року члени Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин розглянули [Спеціальну доповідь](#) Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини **щодо дотримання конституційного права на інформацію в умовах дії правового режиму воєнного стану.**

В зазначеній доповіді Омбудсмана України **наголошується**, що в умовах дії правового режиму воєнного стану може підлягати обмеженням право на інформацію, визначене [статтею 34](#) Конституції України. Водночас **обмеження такого права не означає його повну заборону**, а реалізація свободи вираження поглядів має здійснюватися у певних межах, тобто згідно з переліком заходів правового режиму воєнного стану відповідно до [статті 8](#) Закону України «Про правовий режим воєнного стану».

Обмеження в доступі громадян до публічної інформації

Законом України «Про доступ до публічної інформації» передбачені випадки обмеження доступу до інформації. Таке обмеження можна застосувати при **дотриманні одночасно трьох вимог:**

- обмеження доступу до інформації здійснюється виключно в інтересах **національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку** з метою запобігання заворушенням чи кримінальним правопорушенням, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя;
- **розголошення інформації може завдати істотної шкоди** цим інтересам;
- **шкода** від оприлюднення такої інформації **переважає суспільний інтерес** в її отриманні.

Джерела та інструменти пошуку державних і недержавних відкритих даних

Реалізація права на інформацію

Закон України «Про доступ до публічної інформації» визначає кілька можливих шляхів отримання доступу до інформації:

- **ознайомлення з інформацією, оприлюдненою в офіційних джерелах;**
- направлення розпорядникові **запиту** на доступ до інформації та отримання відповіді на нього;
- **особисте відвідування засідання** колегіального суб'єкта владних повноважень;
- самостійне **ознайомлення** із відповідними документами **в місці, спеціально відведеному** для цієї мети розпорядником інформації.

Розпорядник інформації зобов'язаний

відповідно до [пункту 4 частини 1 статті 14](#) Закону України «Про доступ до публічної інформації»

- визначити спеціальні місця для роботи запитувачів із документами чи їх копіями,
- надавати право запитувачам робити виписки, фотографувати, копіювати, сканувати, записувати на будь-які носії інформації тощо.

Доступ до інформації забезпечується

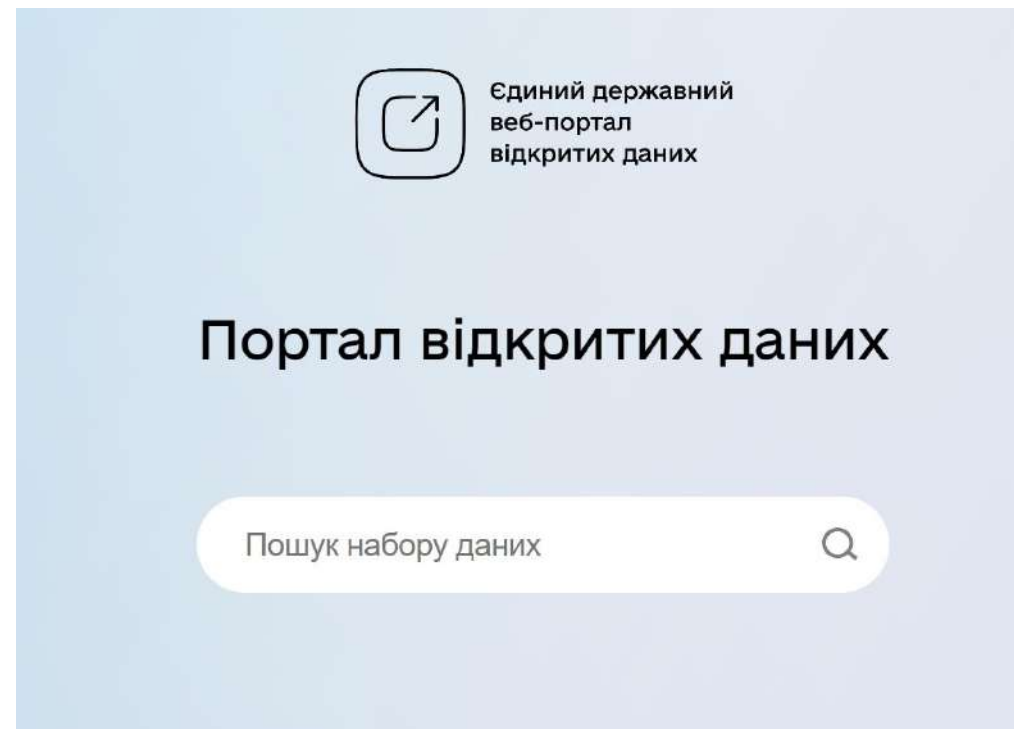
шляхом систематичного та оперативного оприлюднення розпорядниками інформації:

- в офіційних друкованих виданнях;
- на офіційних сайтах в мережі Інтернет;
- на [Єдиному державному вебпорталі відкритих даних](#);
- на [Єдиному вебпорталі використання публічних коштів](#);
- на інформаційних стендах;
- на офіційних сторінках у соцмережах;
- будь-яким іншим способом.

Що таке відкриті дані і де їх шукати?

- **Відкриті дані** - це публічна інформація у форматі, придатному для автоматизованої обробки електронними засобами, інакше кажучи, у форматі, який може опрацювати програмне забезпечення без участі людини.
- Найлегше їх знайти на [Єдиному державному порталі відкритих даних](#)

Доступ до інформації про розпорядження бюджетними коштами та майном (1)

- Одним з принципів бюджетної системи України є принцип **публічності та прозорості** — інформування громадськості з питань бюджетної політики, складання, розгляду, затвердження, виконання державного бюджету та місцевих бюджетів, а також контролю за виконанням державного бюджету та місцевих бюджетів.
- Відповідно до **частини 5 статті 6** Закону України «Про доступ до публічної інформації» **не може бути обмежено доступ до інформації про розпорядження бюджетними коштами, володіння, користування чи розпорядження державним, комунальним майном, зокрема й до копій відповідних документів, умови отримання цих коштів чи майна, прізвища, імена, по батькові фізичних осіб та найменування юридичних осіб, які отримали ці кошти або майно.**

Доступ до інформації про розпорядження бюджетними коштами та майном (2)

- Відповідно до [Закону України «Про відкритість використання публічних коштів»](#) гарантовано доступ, у тому числі через інтерфейс прикладного програмування, до інформації про використання юридичними особами публічного права публічних коштів
- Інформація підлягає оприлюдненню на [Єдиному вебпорталі використання публічних коштів](#)
- Це офіційний державний вебпортал з відкритими даними про використання розпорядниками та одержувачами публічних коштів державного та місцевих бюджетів.
- Вебпортал входить до складу платформи відкритих даних у сфері публічних фінансів [Є-data](#)

prozorro

Тендери

Плани

Відбори

Товари

Пошук...

Замовник

Учасник

Закупівельник

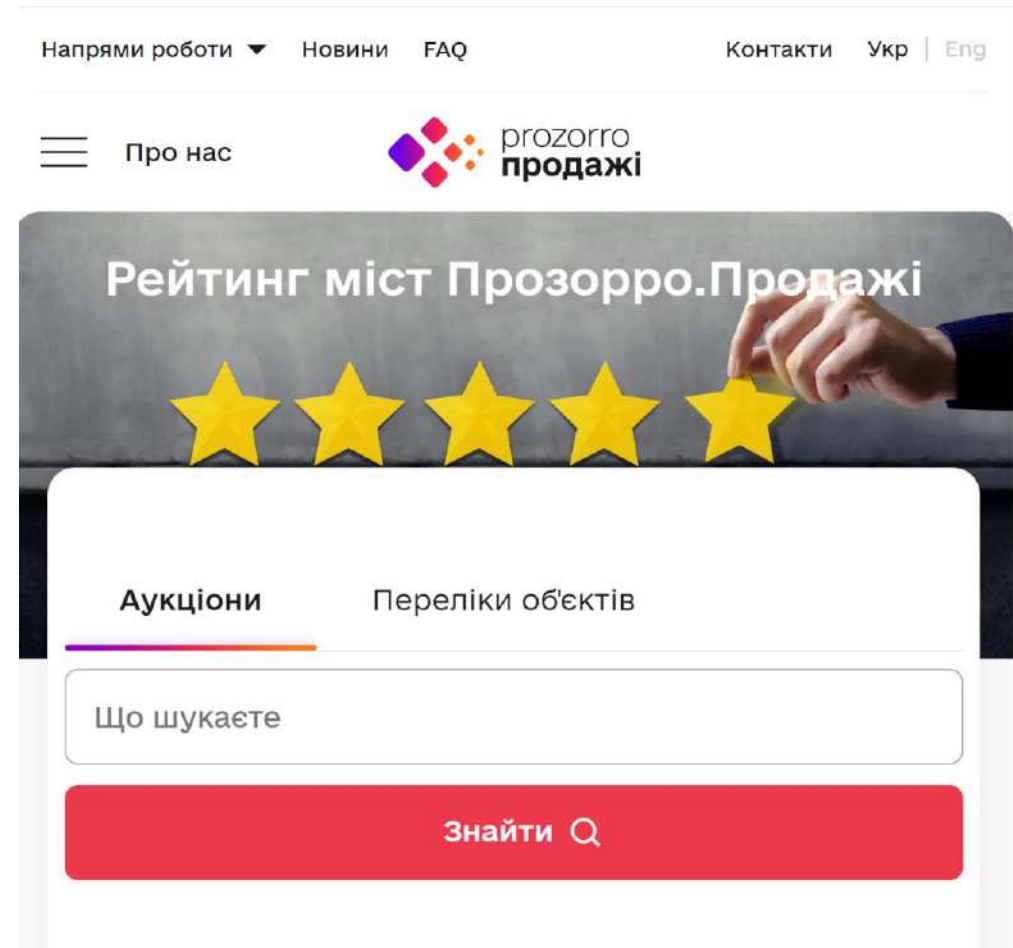
ДК021:2015

Статус

Вид закупівлі

- Електронна система публічних закупівель Prozorro це онлайн-платформа, де державні та комунальні замовники оголошують тендери на закупівлю товарів, робіт і послуг, а представники бізнесу змагаються на торгах за можливість поставити це державі та територіальним громадам.
- Коли ми отримуємо зарплатню, купуємо товари в магазині, заправляємося бензином, ми сплачуємо податки до бюджету. За даними CASE Україна, державний бюджет на 73% складається саме з наших з вами податків.
- Публічні закупівлі відбуваються за наші кошти. І кожен громадянин має право контролювати їхній перебіг і навіть впливати на те, що купує держава.

- **Прозорро.Продажі** — електронна система онлайн аукціонів з продажу та здачі в оренду майна. За допомогою сучасних ІТ-рішень підвищується прозорість процесу продажу та ефективність управління державним та комунальним майном.
- Акціонерне товариство «Прозорро.Продажі» знаходиться у державній власності, належить та управляється Міністерством економіки.

Новачок у закупівлях? Дізнайтеся про перші кроки

Постачальникам

Замовникам

Громадськості

Наявність архіву і зручної системи пошуку в обох системах [Прозорро](#) і [Прозорро.Продажі](#) **дозволяє активним громадянам:**

- аналізувати,
- контролювати і
- вчасно впливати на ефективність використання коштів і майна громади та держави.

А від того наскільки ефективно та чесно витрачають бюджетні кошти, залежить і те, в якій країні ми живемо.

[Речовини для очищення води](#)

“Київводоканал” заощадить 40 млн грн на закупівлі гідроксихлорид алюмінію для підготовки питної води. Договір уклали на 130 млн грн – на 23% дешевше за очікувану вартість.

Такий результат принесла конкуренція 4 учасників.

Вимоги до Запиту на інформацію (1)

Запит на інформацію має містити:

- ім'я (найменування) запитувача, поштову адресу або адресу електронної пошти, а також номер засобу зв'язку, якщо такий є;
- загальний опис інформації або вид, назву, реквізити чи зміст документа, щодо якого зроблено запит, якщо запитувачу це відомо;
- підпис і дату за умови подання запиту в письмовій формі.

ЗАТВЕРДЖЕНО⁴
Наказ Міністерства фінансів України⁴
09 липня 2020 року №6405є

Форма⁴
для подання запиту на отримання публічної інформації, що знаходиться у володінні органів Державної податкової служби

Розпорядник інформації⁴
Центральне міжрегіональне управління ДПС по роботі з великими платниками податків⁴
(найменування органу Державної податкової служби - розпорядника інформації)⁴

ЗАПИТ⁴
на отримання публічної інформації⁴

у письмовому вигляді⁴ електронною поштою⁴ телефоном⁴ факсом⁴

фізична особа⁴ юридична особа⁴ об'єднання громадян без статусу юридичної особи⁴

Прізвище, власне ім'я (для фізичних осіб), найменування організації (для юридичних осіб), прізвище, власне ім'я представника (для об'єднання громадян без статусу юридичної особи)⁴ Петренко Петро⁴

Поштова адреса, адреса електронної пошти, номер телефону запитувача⁴ 01001, м. Київ, вул. Київська, 1, кв. 1а⁴

Загальний опис інформації або вид, назва, реквізити, зміст документа, що запитується⁴ Прошу надати кількість платників податків, які перебувають на обліку в Центральному міжрегіональному управлінні ДПС по роботі з великими платниками податків станом на 01.01.2023г.⁴

Прошу надати мені відповідь у визначений Законом України "Про доступ до публічної інформації" строк. Відповідь надати (ознайомитись з документами):⁴

Поштою⁴ електронною поштою⁴ факсом⁴

ознайомлення з документами у спеціальному місці розпорядника інформації⁴

Поштова адреса (якщо вибрано форму відповіді "поштою")⁴

Контактна електронна пошта⁴ (якщо вибрано форму відповіді "електронною поштою")⁴ petrenko@gmail.com⁴

Факс (якщо вибрано форму відповіді "факсом")⁴

Посада, прізвище, власне ім'я представника запитувача (для юридичних осіб, фізичних осіб)⁴

Дата запиту⁴ 23.09.2023г.⁴

Підпис (у разі подання запиту в письмовому вигляді)⁴ Особистий підпис⁴

Завононьється в органи Державної податкової служби⁴

Посада, прізвище, власне ім'я, номер телефону, підпис працівника, що прийняв запит⁴

Час та дата отримання запиту⁴

Вимоги до Запиту на інформацію (2)

ВАЖЛИВО!

- Згідно зі [статтею 5](#) Закону доступ до інформації забезпечується шляхом надання інформації за запитами на інформацію, при цьому відповідно до [статті 19](#) цього самого закону запитувач має право звернутися до розпорядника інформації із запитом на інформацію, незалежно від того, стосується ця інформація його особисто чи ні, без пояснення причини подання запиту.

Термін надання відповіді

- Стаття 20 Закону України «Про доступ до публічної інформації» зобов'язує розпорядника інформації має надати відповідь на запит на інформацію **не пізніше п'яти робочих днів** з дня отримання запиту.
- У разі якщо запит на інформацію стосується інформації, необхідної для захисту життя чи свободи особи, щодо стану довкілля, якості харчових продуктів і предметів побуту, аварій, катастроф, небезпечних природних явищ та інших надзвичайних подій, що сталися або можуть статись і загрожують безпеці громадян, відповідь має бути надана **не пізніше 48 годин** з дня отримання запиту. Клопотання про термінове опрацювання запиту має бути обґрунтованим.
- У разі якщо запит стосується надання великого обсягу інформації або потребує пошуку інформації серед значної кількості даних, розпорядник інформації може продовжити строк розгляду запиту **до 20 робочих днів** з обґрунтуванням такого продовження. Про продовження строку розпорядник інформації повідомляє запитувача в письмовій формі не пізніше п'яти робочих днів з дня отримання запиту.

Захист права на отримання публічної інформації

Омбудсмен

Вищий орган
управління

СУД

Подача скарги до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

- Ґрунтується на нормах законів України [«Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»](#), [«Про звернення громадян»](#), а також приписах [статті 212-3](#) та [пункту 8-1 частини першої статті 255](#) Кодексу України про адміністративні правопорушення, які надають право уповноваженим особам Секретаріату Омбудсмена складати протоколи про адміністративні правопорушення у справах про порушення права на інформацію та права на звернення.
- Секретаріат Омбудсмена має право провести відповідну перевірку та скласти протокол про адміністративне правопорушення, передбачене [статтею 212-3](#) КУпАП.
- Крім того, Уповноважений з прав людини має право видати приписи про усунення порушень права на доступ до публічної інформації, що нерідко справляє швидкий вплив на правопорушників і допомагає поновити права запитувачів.

- У разі безпідставної **відмови** у наданні запитуваної інформації (в повному обсязі або частково) чи **порушенні строків** її надання, вчинення інших правопорушень у сфері доступу до публічної інформації – про це доцільно повідомити офіс Уповноваженого з прав людини.
- Звернення до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (Омбудсмена) подаються у письмовій формі або надсилати на електронну пошту: hotline@ombudsman.gov.ua

Уповноважений
Верховної Ради України
з прав людини

Гаряча лінія

0800-50-17-20, 044-299-74-08

Креативний підхід: звернення громадян, адвокатський запит, депутатські звернення і запит

Закон про звернення громадян

- Стосується всіх
- Індивідуальні й колективні
- Усні й письмові
- Пропозиції, заяви, скарги
- Особистий прийом
- Електронні петиції
- Взаємодія petition.diaa.gov.ua

Закон про доступ до публічної інформації

- Стосується "публічного" сектору (суб'єкти владних повноважень, державного / комунального сектору економіки, бюджетні установи)
- Запити на інформацію

Повноваження Народного депутата України

Депутатський запит

- Депутатський запит - **вимога** народного депутата, яка заявляється на сесії Верховної Ради України до Президента України, до органів Верховної Ради України, до Кабінету Міністрів України, до керівників інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також до керівників підприємств, установ і організацій дати офіційну відповідь з питань, віднесених до їх компетенції.
- Розгляд: 15 днів / місяць

Депутатське звернення

- Депутатське звернення - викладена в письмовій формі **пропозиція** народного депутата, звернена до органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, керівників підприємств, установ і організацій, об'єднань громадян здійснити певні дії, дати офіційне роз'яснення чи викласти позицію з питань, віднесених до їх компетенції.
- Розгляд: 10 днів / 30 днів

Повноваження депутата місцевої ради

Депутатське звернення

- Депутатське звернення - викладена в письмовій формі **вимога** депутата місцевої ради з питань, пов'язаних з його депутатською діяльністю, до місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб, а також керівників правоохоронних та контролюючих органів, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, розташованих на території відповідної ради, здійснити певні дії, вжити заходів чи дати офіційне роз'яснення з питань, віднесених до їх компетенції.
- Розгляд: 10 днів / місяць

Депутатський запит

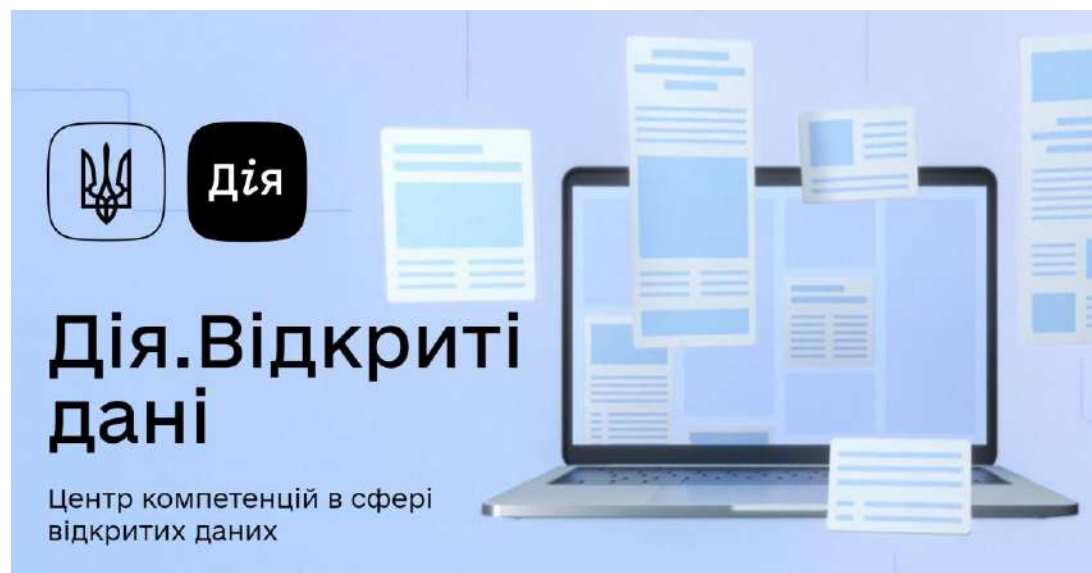
- Депутатський запит - **це підтримана радою вимога депутата** місцевої ради до посадових осіб ради і її органів, сільського, селищного, міського голови, керівників підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності, які розташовані або зареєстровані на відповідній території, а депутата міської (міста обласного значення), районної, обласної ради - також до голови місцевої державної адміністрації, його заступників, керівників відділів і управлінь з питань, які віднесені до відання ради.
- Розгляд: строк визначає рада / місяць

Адвокатський запит

- Адвокатський запит - письмове звернення адвоката до органу державної влади, органу місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб, підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності та підпорядкування, громадських об'єднань про надання інформації, копії документів, необхідних адвокату для надання правничої допомоги клієнту.
- Розгляд: 5 днів/20днів
- Адвокатський запит може бути використаний **для отримання інформації** про справу, в якій адвокат представляє інтереси свого клієнта, або для вирішення питань, пов'язаних з правами та обов'язками громадян перед державою. Він може бути направлений до суду, прокуратури, місцевої адміністрації, податкової служби та інших органів.
- Адвокатський запит **є важливим інструментом** для забезпечення прав громадян та захисту їх інтересів у взаємодії з державними органами та установами.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЗАПИТУВАЧАМ ІНФОРМАЦІЇ

- **Будьте сучасними.** Використовуйте електронні засоби комунікації з розпорядниками, намагайтеся уникати паперового листування.
- Максимально зрозуміло та **чітко формулюйте питання** запиту.
- Перед тим, як направляти запит максимально **використайте доступ до оприлюдненої публічної інформації** на офіційних вебсайтах та інших відкритих інформаційних ресурсах розпорядників інформації.
- **Не зловживайте правом** на подання запитів.
- **Захищайте своє право** на інформацію. У випадку виявлення фактів порушень розпорядниками обов'язку оприлюднення публічної інформації: звертайтеся до Омбудсмена, до вищого органу управління розпорядника, до суду.

- Гарантії доступу до публічної інформації значно полегшують доступ до публічної інформації, роблять [Закон України «Про доступ до публічної інформації»](#) дієвим інструментом, який забезпечує участь громадськості в управлінні державними справами та справами рідної територіальної громади.
- Але щоб цей інструмент приносив користь **необхідно ним вміло користуватись!**

Дякую за увагу!